

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

กิริยาภายใน

เราพยายามทุกวิถีทางที่จะให้บ้านเมืองเราเป็นหลักเป็นเกณฑ์ ทองคำเป็นหลักสำคัญมาก แล้วก็ไปแล้ว สอดนั้นแทรกนี้เรื่อยทองคำ ที่ได้เป็นกอบเป็นกำยังไม่ถอยเอาอีกแบบซิมซาบเรื่อย เราพยายามเต็มกำลังทุกด้านทุกทางเพื่อชาติไทยเรา เพราะฉะนั้นเห็นไปกว้างซื้อส้มสี่ส้มห้าเราถึงขนาดได้ตั้งชื่อแล้วว่าตัวดี เข้าใจไหม ฟาดอยู่ที่อยุธยา ต่อนานายกเทศมนตรีนั่งอยู่นั้นด้วย ซอกโกแล็ตนี้ได้มาจากฝรั่งเศส เขาดีใจได้มาจากเมืองนอกเมืองนามาถวายอาจารย์เขา ที่นี้อาจารย์เขาไม่เป็นอย่างนั้น ละชิไซ้ไหม ก็ฟาดเปรี้ยวๆ เท่านั้น สุดท้ายก็เลยตั้งชื่อให้ว่าตัวดี อันนั้นเลยติดมาจนกระทั่งทุกวันนี้ว่าตัวดี ก็อย่างนั้นละ

เรารักเราสงวนเนื้อหนังชาติไทยเรา มันหากเป็นอยู่ตั้งแต่ฆราวาส เป็นโดยหลักธรรมชาติของมันเอง พี่ชายกับเราเป็นคู่แข่งกัน บักห่านันอียังมันคว่ำหมดละ เรา โหย ไม่เอานะ ไม่เอาง่ายๆ อย่างผ้านี้ ชื่อผ้าของคนอื่นไม่ให้ชื่อ แม่ทออะไรเราจะใช้หมด เป็นอย่างนั้นนะ กับพี่ชายมันคว่ำหมดละบักห่านัน อู๋ย เรื่องแต่งตัวมันข้าหลวงสู้บได้ เรานี้ซอมซ่อๆ นะเรา เป็นอย่างนั้นนะ ผิดกันอันนี้ เรื่องประหยัดก็เหมือนกัน พี่ชายสุรุษสุรุษ ชัดกันอยู่มาก แต่มันดีกับน้องๆ นะ น้องนี้ไปไหนรุมเลยทั้งน้องหญิงน้องชาย พี่ชายคนนั้นไปไหนรุม เรานี้เขาไม่ไถลมันดุเข้าใจไหม แต่กับหมาที่พันกันเลยจนแม่มาด่าเอาต่อหน้าเลย

หมาตัวไหนดีๆ อ้วนๆ เอามาเลี้ยงไว้ บัวมาเล่นหมาให้ดีหมดเลย มาด่าต่อหน้าเลย เราเฉย ยังเล่นกับหมาเฉยอยู่ กับหมาเป็นอย่างนั้น ต่างกัน ลูกผู้ใหญ่ก็มีพี่ชายสองคน นอกนั้นก็สับปนกันไปลูกหญิงลูกชายเรื่อยไป แต่ผู้ชายแท้ๆ มีสองชิ้นก่อน อันนี้ก็เป็นผู้วัดกัน คนนั้นมันไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ อะไรๆ เอาหมดซื้อหมด เรานี้ไม่ซื้อง่าย ๆ นะ ผ้าให้แม่ทอให้ ใช้หมดเลยไม่ซื้อ เอาของแม่ เป็นอย่างนั้นนะ ไอนั้นเอาทะเลเลย เอามาอวดแม่ด้วย ชื่อผ้าสวยๆ งามๆ เอามาอวดแม่ เราไม่นะ ต่างกันอยู่

คำว่าสงวนเนื้อหนังรู้สึกเป็นมาตั้งแต่เป็นฆราวาสอยู่ พอมาบวชมาพิจารณาอ่านในอรรถในธรรมนี้เข้ากันได้เปรี๊ยะๆ กับใจของเราที่คิดอย่างนั้น เราอยากให้มีเหตุผลทำอะไรส้มสี่ส้มห้าซัด หลักลอย ไม่มีหลักเกณฑ์เป็นของตัวเอง ให้มีหลักชคนหนึ่งๆ เราเป็นหลักของเรา แล้วต่างคนต่างมีหลักมีเกณฑ์มีเหตุมีผลรวมกันเข้าแล้ว บ้านเมืองของเราเป็นเนื้อหนังแน่นหนามั่นคง เป็นอย่างนั้นนะ อันนี้มันหากเป็นของมันเอง สำหรับผ้านี้ใช้สามปีตลอด จีวร สบง สังฆาฏิ กับผ้าอาบน้ำเท่านั้นไม่เลยจากนั้น มันมา

เหลือเพื่อที่วัดป่าบ้านตาด เลอะหมดเลย จีวร สบง เครื่องใช้ไม่ทราบว่ามีกี่อัน ปาไปไหนมันก็มาเรื่อย พระนั่นละเอามาให้ ได้ของดิบของดีมาให้ใช้ เรากลับฟาดเข้าปาหนูน เอามาอะไร เท่านั้นแหละ อันนี้มันพอแล้วๆ เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นคำว่าพอนี้จึงสำคัญมาก สุรุ่ยสุร่ายเหลือเพื่อเกินความพอดีพอดีไม่ใช่ธรรม นั่น ธรรมจึงพอดีพอดี

อ้าว ตั้งร่างกายเราขึ้น ร่างกายอันนี้มันสดสวยงดงาม มีค่ามีราคาเพียงไร จึงต้องไปหาอะไรมาประดับประดาตกแต่งร่างกายซากผีดิบนี้ล่ะ อยู่ที่ไหนท่านอยู่ได้ พระพุทธเจ้าสอนให้อยู่ในป่าในเขาสะดวกสบาย ไม่สร้างความกังวล สบายหมด เวลาออกปฏิบัติก็ความมุ่งต่อธรรม สิ่งอื่นมายุ่งไม่ได้ เพียงอาศัยไปนิดๆ แต่จิตมันพุ่งๆ อยู่กับธรรม ที่นี้เวลาได้ธรรมพอแล้ว อ้าวธรรมพอแล้วเห็นทุกอย่าง เอาอีกแหละที่นี้นะ พอธรรมได้เห็นทุกอย่าง สิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องแฝงมาๆ ส่วนมากไม่รู้จักประมาณเสียได้ๆ นั่น ร่างกายอันเดียวนี้พออยู่ได้อยู่ไป ก็ซากผีดิบ ปลุกบ้านปลุกเรือนให้อยู่ พออยู่ได้อยู่ไป ไม่สร้างความกังวลวุ่นวาย ตืดตั้น มันต่างกันอย่างนั้นนะ

เราจะได้เห็นพ่อแม่ครูจารย์แต่ก่อน อยู่กับท่านเราก็พิจารณาแต่ไม่ละเอียดย ต่อมานี่จึง จะว่าละเอียดยไม่ละเอียดย ย้อนหลังพิจารณาท่านยอมหมดเลย ท่านไม่พูดนะ ใครเอามาให้ท่านไม่เอา ท่านไม่เคยพูดมีแต่เรา เรานี้พูดเพราะเอาเรื่องของท่านมา พินิจพิจารณาแล้วก็นำมาแจงมาพูด ท่านไม่เอาอะไร ทำไม่ถึงไม่เอาอะไร ธรรมชาติที่อยู่โน้นเห็นหมดแล้ว เลิศเลอสุดยอดแล้ว สิ่งสกปรกโสภณทั้งหลายเอามารกรุงรังหาอะไร เอานั้นมารกรุงรังเข้าไปสร้างความกังวล นั่น ท่านตัดความกังวลสิ่งเหล่านั้นออก อยู่กับความพอดีๆ ถ้าว่าร่างกาย อยู่กระต๊อบๆ ท่านอยู่ อยู่อย่างนั้นพอดี พ่อแม่ครูจารย์เราตามพิจารณาหมดแหละ

ผ้านี้หากเป็นของเราตั้งแต่ปฏิบัติแหละ ใช้ผ้าสามผืน ไม่เอาทั้งนั้นๆ จนกระทั่งท่านรู้นิสัยพ่อแม่ครูจารย์มัน เวลาเขาเอาของเอาผ้าเอาอะไรมาบังสกุล ท่านมอบเลย ให้ท่านมหาจัดการพระเถระนะ เท่านั้นละท่านปล่อยเลย เราก็จัดให้องค์นั้น องค์นี้ จัดๆ สำหรับเราเราไม่เอา ไม่เอาตลอดเพราะเรากะของเราพอดีแล้ว ครั้นเวลาจัดผ่านไปเรียบร้อยแล้ว เวลาเราไม่อยู่ท่านมักจะสอบถาม ท่านมหาจัดอะไรๆ ให้พระเถระบ้างไหม แล้วท่านเอาอะไรไหม ท่านถามนะ ท่านมหาเอาอะไรไหม ท่านไม่เอาอะไร ท่านก็นิ่งนะ หลายครั้งหลายหนเข้า ท่านก็พูด ท่านไม่เอาเป็นเรื่องของท่าน พวกเรามันเป็นยังไง นั่น เรื่องของเราเป็นยังไง นั่นเรื่องของท่าน เรื่องของเราเป็นยังไง ท่านยังจัดให้เราได้ เราจะพินิจพิจารณาเพื่อตอบรับท่านบ้างในฐานะที่ท่านเป็นผู้จัดให้คิดไม่ได้หรือ นั่นเอาละนะ

ที่นี้ต่อไปก็เอาละที่นี้ ท่านจะอ่านดูนิสัยก็ถูก ท่านก็ทราบแล้วท่านเอาให้แจ่ม
ลงไป ที่นี้ผ้าได้มาเท่าไรนี้ เราก็ไม่เคยเห็นท่านปฏิบัติต่อใครอย่างนั้น ผ้าเขาเอามา
บังสกุลกองพะเนินเทินทึก เอาชนเข้ากุฏิเราให้หมด นั่นเห็นไหม ท่านเคยทำเมื่อไร
เป็นผ้าไม้ผ้าอะไรเขานำมาบังสกุล เอาชนเข้ากุฏิเราให้หมด จนกระทั่งท่านมหามา ท่าน
มหามาแล้วเอาออกมาให้ท่านเลือกเอา ท่านจะเอาอะไรให้ท่านเลือกเอา แล้วชนเข้าไป
จริง ๆ นะกุฏิท่าน ท่านเคยเอาอะไรเมื่อไร บทเวลาท่านจะทำ บอกให้ชนเข้าไปกุฏิท่าน
ให้หมด ไปเก็บไว้ให้ท่านมหา เอาขนาดนั้นนะ

พอมาถึงแล้ว เอ้าที่นี้ชอบฝันไหนสบง จีวร เต็มห้อง ชนออกมากองพะเนินเทิน
ทึก จะเอาอะไร กระผมไม่เอาอะไร ไม่เอาจริงๆ เรา ไม่เอาอะไรเลยหรือ อันนี้มัน
พอแล้ว ที่ใช้นี้พอแล้ว เท่านั้น จากนั้นก็โละเลยที่นี้ ออก เป็นอย่างนั้นละ ท่านติดตาม
ทุกอย่างสำหรับเรา พ่อแม่ครูจารย์ท่านจอมปราชญ์ ไร่เราจอมเชื่อ ท่านติดตามจริงๆ
นะสำหรับเราเอง ทุกสิ่งทุกอย่างเราไม่คิดแต่เราก็ทำของเรา ท่านรู้ๆ รู้หมดเลย เช่น
อย่างผ้าห่มก็เคยเล่าให้ฟังแล้ว เราไม่ใช่ผ้าห่มเราก็ไม่พูดให้ใครฟัง ในวัดในวาใครมีผ้า
ห่มเท่านั้น มีอะไรบ้าง ท่านเหล่านั้นคงไม่คิดไม่อ่านแต่เราตัดเจ้าของ

ผ้าห่มผ้าอะไรไม่เอาเลย ให้ผ้าสามผืน จีวร สบง สังฆาฏิ กับผ้าอาบน้ำ เวลา
หนาวขนาดไหนก็เอาผ้าสังฆาฏิกับจีวรพับครึ่งห่ม ให้เท่านั้น นอนได้ก็นอน นอนไม่ได้
ไม่นอน ตลอดรุ่งไม่หลับเลยก็มี ให้เท่านั้น บังคับอยู่ในตัวของเราเอง จนกระทั่งท่าน
เอาผ้าห่มท่านมา นั่นท่านรู้ได้ยังไงว่าเราไม่ใช่ผ้าห่ม บทเวลาท่านจะทำ ที่นอนเราก็เสื่อ
ผืนเดียวเท่านั้นแหละ ท่านไปเอง กุฏิก็สูงประมาณสักเมตรหนึ่ง ความสูงเมตรหนึ่ง
ท่านไปยืนดูละท่า ท่านขึ้นนะขึ้นไป เอาผ้าห่มที่ท่านห่มอยู่ทุกวัน ถ้าจะเอาผ้าใหม่ก็กลัว
เราจะไม่เอา เพราะผ้าใหม่ก็ไม่อดก็ไม่เห็นท่านเอา ตกลงเลยเอาผ้าท่านเองห่ม พับ
เรียบร้อยแล้วไปบังสกุลเรา มีเทียน ดอกไม้ โห่ ท่านทำอย่างดีนะ มีประคดเอวพัน
เพื่อให้เราใช้ ท่านดูกระทั่งประคดเอว ท่านดูขนาดนั้นละ จึงเอาประคดเอวนั้นไป
บังสกุลด้วย

พอเราไปเห็นนี้ อ้าว ใครเอาผ้ามาบังสกุลน้ำ เลยปู่บั้งขึ้นไปดู เป็นของพ่อแม่
ครูจารย์มัน ผ้าห่มท่านห่มอยู่ทุกวัน พับเรียบร้อยจริงๆ ท่านทำเรียบร้อยทุกอย่างเลย
แล้วก็เทียน ดอกไม้ เหน็บไว้ เอาไปวางไว้ตรงกลางที่นอนเรา เราไปดู อ้าว นี่มันของ
พ่อแม่ครูจารย์ ผ้าห่มผืนนี้ที่เราจัดเราทำอยู่ทุกวันอยู่กุฏิท่าน สุดท้ายก็ลงกราบละเรา
กราบเรียบร้อยแล้วก็ชักบังสกุล จึงห่มผ้าห่มผืนนั้นแหละ แต่ห่มเฉพาะอยู่ในหนองผือ
นะ ออกจากนั้นแล้วไม่ นู่นนะท่านติดตามทุกอย่าง สำหรับเราท่านเอาจริงเอาจังมาก
สอดแทรกรู้หมด เรื่องของเรารู้สึกท่านจะสอดจริงๆ แทรกจริงๆ เราทำตามประสาของ

เราไม่ได้คิดได้อ่าน ท่านรู้แล้วๆ เป็นอย่างนั้นละพ่อแม่ครูจารย์มันกับเรา เอะอะก็ว่า ท่านมหาไปไหน อยู่ธรรมดานี้ก็เหมือนกัน ยิ่งท่านป่วยด้วยแล้วลืมนิดขึ้นมานี้ออกปึ๊บเลย ท่านมหาไปไหน ถ้าอยู่ธรรมดานี้ ท่านมหาไปไหน มีละ พอพระท่านตอบว่าอยู่ในวัดท่านก็เสียบไป ธรรมดาเราก็ไม่ไปไหน หากมีอยู่อย่างนั้นแหละ

จอมปราชญ์ โหย สอดแทรกรู้หมด อาหารก็เหมือนกัน อันนี้เราก็ทำของเราเอง พระเต็มวัดเราไม่เคยสนใจกับใคร บิณฑบาตได้มาทำอะไรในบาตรเราจะเอาเท่านั้น มากก็จัดอะไรนิดๆ หน่อยๆ ใส่บาตร เสร็จแล้วเอาไปซุกไว้ข้างฝา เอาฝาบาตรปิดแล้วเอาผ้าอาบนํ้าปิดปึ๊บแล้วไปจัดอาหารให้ท่าน อย่างนั้นเป็นประจำ แล้วท่านรู้ได้ยังไงว่าเราไม่ฉินอาหารที่เขานำมาถวายอะไรๆ นอกจากได้ในบาตร ท่านรู้หมดนะ บทเวลาท่านจะทำท่านก็ใส่บาตรเราเอง ใส่ปุ๊บปึ๊บเลยเวลาจะทำ ก็ท่านจัดเอาไว้แล้ว อาหารในบาตรท่านก็เราเป็นคนจัดให้ พอเสร็จแล้วนั่ง เสียบๆ นะ ท่านก็ปุ๊บปึ๊บ เอ้า ขอใส่บาตรหน่อย ศรัทธามาสายๆ ถ้าเป็นท่านใส่บาตรเราต้องฉินให้ทุกวันเพราะเราเคารพ แต่คนอื่นมาแตะไม่ได้บาตรเรา เราปฏิบัติอย่างนั้นมา

อยู่ในหมู่ในเพื่อนเราไม่ทำเหมือนใคร หากไม่พูดไม่บอก แต่ใครมาแตะไม่ได้บาตรเรา เป็นอย่างนั้น แต่พระเถรกลัวนะ ในวัดนั้นกลั้วเราเป็นอันดับสอง ดีไม่ดีก็กลัวเรามากกว่าพ่อแม่ครูจารย์มัน เพราะเราเกี่ยวข้องกับพระกับเถร ตาสอดตาแทรกดูคนนั้นคนนี่ตลอด ท่านอยู่กุฏิท่านจะไปว่าใคร ใ้เรามันเอาเรื่อย พระเถรเลยกลั้วเรามาก พระเถรกลั้ว เคารพมากอยู่หน้ากับเรา มาทะเล่สิ่งเราไม่ได้ อะไรๆ ก็ดีเราเป็นธรรมทั้งนั้น สิ่งใดมาเราไม่เคยเอา เราทำเต็มเม็ดเต็มหน่วยกับเพื่อนกับฝูง จัดให้หมด แต่สำหรับเราเราไม่เอา เราเอาเท่านั้นๆ เพราะฉะนั้นท่านถึงได้ถามว่า ท่านมหาจัดผ้าอะไรต่ออะไรให้หมู่เพื่อน เวลาเขาเอามาบังสกุลเต็มนั้น แล้วท่านเอาอะไรไหมละ ท่านไม่เอาหลายครั้งหลายหนท่านจึงเอาของเหล่านี้ไปไว้ในกุฏิท่าน

เวลาเราไปท่านให้โกยออกมา เอ้าๆ เลือกเอาอยากได้อะไร ท่านรู้ว่าเราไม่เอาอะไร เออ ไม่เอาจริงๆ ท่านทดลองทุกแบบ ผ้าในห้องท่านจนจะหาที่นอนไม่ได้ ท่านไม่ให้ไปไว้ที่ไหน ให้เอาไปไว้กุฏิท่านรอท่านมหา คือเราไปเที่ยว รอท่านมหา มาเสียก่อน ท่านมหาเอาแล้วใครจะเอาอะไรท่านไม่ได้ว่านะ แต่เราก็ไม่เอา ก็เราไม่เอาอะไร เอ้าที่นี้โกยออก ขนออกหมดเลย ท่านทำทุกอย่างกับเรา

เรื่องความฉลาดแหลมคมข้างนอกข้างในพร้อมหมด เราจึงเรียกว่าจอมปราชญ์สมัยปัจจุบันคือหลวงปู่มั่นเรา รอบหมดเลยหาที่ต่องดีไม่ได้ นั่นละที่ท่านได้ประสิทธิ์ประสาทให้ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ มากมายกำยกอง ออกจากท่านเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทธรรมะให้ทั้งนั้น สำหรับท่านเองไม่ดั่งแหละ อยู่เสียบๆ ในป่า

แต่เวลาดังตั้งตอนท่านมรณภาพจากไปแล้ว ชื่อเสียงของท่านกระเทือนทั่วประเทศไทย ก็เพราะลูกศิษย์ลูกหาออกจากท่านๆ องค์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังขนาดไหนก็ตามออกจากท่านทั้งนั้น ลูกศิษย์ท่านทั้งนั้น ที่นี้ท่านก็ตั้งในเวลาท่านมรณภาพจากไปแล้ว มาตั้งตอนทำยนะ แต่ก่อนท่านเก็บตัวอยู่ในป่า

นี่ละผู้ที่ทรงอรรถทรงธรรมได้โดยสมบูรณ์เหมือนครั้งพุทธกาล ก็คือพ่อแม่ครูจารย์มั่น ไม่มีอะไรตกเรี่ยเสียหายไปไหนเลย เก็บหอมรอมริบไว้หมดเลย เพื่อให้ลูกหลานบรรดาลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายได้ยึดได้เกาะนำไปปฏิบัติ จากมรดกของท่านที่พาดำเนินมา เป็นอย่างนั้นนะ สำหรับเราเรียกว่าสดๆ ร้อนๆ เลยนะกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น ความเทิดทูนสุดหัวใจตลอดจนกระทั่งทุกวันนี้เลย สดๆ ร้อนๆ ตลอดเวลาเหมือนท่านไม่ได้จากไป ครั้นสุดท้ายธรรมชาติธรรมทั้งแท่งเป็นยังงี้ๆ มันเข้ากันได้ปั๊บเลย ยิ่งสดยิ่งร้อนยิ่งเทิดทูนมากนะ อุบายต่างๆ นี้เรียกว่าได้จากท่านทั้งนั้น อะไรๆ เต็ดๆ เผ็ดๆ ร้อนๆ สำคัญๆ ได้จากท่านทั้งนั้น แล้วเราจะไประลึกใครไม่ระลึกท่านจะไประลึกใคร

นี่ละที่เรากราบ เรียกว่าสนิทใจ เทิดทูนสุดหัวใจ ทั้งรักทั้งเคารพเต็มหัวใจตลอดมา แล้วก็สดๆ ร้อนๆ อยู่ทุกวัน แล้วไม่มีนะบรรดาลูกศิษย์ลูกหา จะตำหนิตานก็ไม่ได้ มันเป็นไปตามนิสัย องค์นั้นนิสัยไปทางนั้นองค์นี้นิสัยไปทางนี้ ที่จะให้เหมือนท่านไม่มีเรียกว่ามีท่านองค์เดียวเท่านั้น นี่ละที่ได้ธรรมะได้ขนบประเพณีอันดีงามมา แม้แต่มีในตำรับตำรา เมื่อไม่มีใครนำออกมาใช้ให้เห็นเป็นตัวอย่าง ก็ไม่ทราบจะยึดยังงี้ ลังเลๆ พอมีผู้ดำเนินพาดำเนินนี้มันเห็น จับปั๊บๆ เลย ก็เราก้เรียนมาเหมือนกันแต่ก่อน มันก็ลังเลจะว่าไง พอไปเห็นท่านพาทำเท่านั้นจับปั๊บๆ จับติดเลยนะนี่ไม่เหมือนใคร ลงแนใจแล้วจับติดๆ ไม่มีปล่อยเลย เป็นอย่างนั้นเรื่อยมา

อย่างแต่ก่อนไปบิณฑบาตที่ไหนได้มาก็อย่างว่า ก็มีรูปดงค์ ฉันทเฉพาะที่บิณฑบาตได้มาท่านก็บอกในรูปดงค์ แต่เมื่อไม่มีผู้พาทำมันก็ไม่สนิทใจ ลังเลสงสัยหลักลอยอยู่นั้น ละ พอไปเห็นท่านพาทำเท่านั้นจับปั๊บเลยตั้งแต่นั้นมา นี่ละมีผู้พาทำนะ ไม่มีผู้พาทำมันไม่แนใจไม่ลงใจ แล้วการทาก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย พอไปเห็นท่านพาทำเท่านั้นจับปั๊บๆ ติดเลย ต้องมีผู้พาทำนะ เราก้ไม่เห็นใครครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่ผ่านมา ที่จะให้เป็นอย่างท่าน มีท่านองค์เดียวเท่านั้น ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นลูกศิษย์ของท่านองค์นี้ไปทางนั้นองค์นั้นไปทางนั้นไปคนละทางๆ ไม่เด่นดวงเหมือนท่าน ท่านนี้เด่นเลยเชียว

หากว่าพุทธธรรมะนี้ก็หาที่ต้องติไม่ได้ หมดเลย ธรรมะภายในใจของท่าน เวลาท่านพูดเราไม่ลืมนะ ถึงขั้นที่ท่านจะเด็ดออกมา เด็ดจากหัวใจของท่านคือประจักษ์มา

นานแล้ว แต่เมื่อไม่มีเหตุการณ์ท่านก็ไม่ได้ออกมาพูด เวลาท่านพูดไปถึงธรรมะชั้นสูง ท่านสอนพระดีธรรมะชั้นสูง สูงเท่าไรยิ่งดีดี ๆ เลย สุดท้ายว่า พูดแล้วก็ สาธุ ท่านทำงั้นเลยนะ สาธุ เลย แม้พระพุทธรูปประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถาม นั้น ถามอะไรของอันเดียวกัน ของอันเดียวกันถามหาอะไร นี่เราไม่ลืมนะ ท่านยกมือขึ้นเลยพูดแล้ว สาธุ แม้พระพุทธรูปประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถาม คือของอันเดียวกันถามหาอะไรท่านว่า เราไม่ลืมนะ คือประจักษ์พอ

แต่ก่อนท่านใช้กิริยาภายใน ใครคิดอะไร ๆ นี่ท่านทักแต่ก่อนนะ พอออกมาที่ท่านเป็นแบบเรียกว่าหุหนวกตาบอด เหมือนไม่รู้ไม่เห็นเหมือนไม่อะไรไปอย่างนั้น ตั้งแต่อยู่ในป่าในเขาอยู่นั้น โอ้ย ท่านใช้จริง ๆ ใครคิดอะไรไม่ได้จะไปอยู่กับท่าน พอคิดทางโน้นแล้ว หรือบางทีคุยกันอยู่สององค์สามองค์ ไปอาบน้ำในหุบในเขาไปคุยกันเรื่องอะไร พอมาเอาแล้ว ท่านตอบเลยทางโน้นคุยกันเรื่องอะไร ท่านนำอันนี้ออกตอบคำคุยกัน ท่านเอานี้ออกตอบเรื่องคิดหมดเลย นี่ท่านเปิดออกหมดเลย คิดอะไร ๆ ขึ้นมานี้ใส่เลย คิดอยากจะไปที่นั่นที่นี่ ไปทำไมที่นั่นไม่สู้ที่นี่ไม่ได้ เนอะ เอาแล้วตอบแล้วนะนั่น ทางนั้นคิด เป็นอย่างนั้นท่านใช้แต่ก่อน เออะอะใช้ ๆ

อย่างที่ท่านพูดถึงเรื่องท่านอาจารย์ฝั้น ท่านอาจารย์ฝั้นเองเล่า นี่ท่านนำออกใช้จริง ๆ ใช้กับผู้ตั้งใจปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรมจริง ๆ ท่านจะเปิดให้ได้ทุกอย่าง ๆ ไม่มีอึดมีอันละ พอเราคิดที่จะไปที่นั่นที่นี่ ท่านตอบแล้วพอไปหาท่าน ไปทำไมที่นั่นได้เรื่องอะไร สู้ที่นี่ไม่ได้ ท่านตอบด้วยความรู้ของท่าน ทางโน้นคิดทางนี้พอมหาท่านท่านตอบแล้ว ตอบแล้วอย่างนี้ ท่านเปิดท่านไม่เก็บ สำหรับผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรมจริง ๆ ท่านจะเป็นอย่างนั้น ถ้าไม่เอาไหนท่านก็ไม่เล่นด้วย

ที่วันนี้มันอัศจรรย์เหลือเกิน อัศจรรย์ทั้งธรรมเราที่เป็นขึ้นภายในใจ อัศจรรย์ทั้งท่านอาจารย์มั่นว่างั้นนะ วันนั้นจิตมันลงเต็มเหนี่ยวเลย สว่างจ้าครอบไปหมดเลย ท่านว่า อู๋ จิตเราทำไมสว่างจ้า ทีนี้ก็ส่งจิตไปหาท่าน ท่านจ้ออยู่ จ้ะ หมอบออกมาท่านว่างั้นนะ นาน ๆ สอดออกไปอีก ท่านจ้ออยู่จ้ะดูเราตลอด คึนนั้นท่านไม่นอน พอตอนเช้าเข้าไปจะไปเอาบริวารจากกระท่อมนั้นแหละ เอาบริวารพวกบาตรพวกกาน้ำออกมา ท่านมายืนจังก้าปิดประตูเลย ทางนี้กำลังจะเข้าไป ท่านออกมาท่านมายืนปิดประตูตันไว้เลย

เป็นยังไงศาสนาเจริญที่ไหน ขึ้นเลยนะ เห็นแล้วยัง ศาสนาเจริญอินเดียหรือเจริญที่ไหนท่านว่างั้น เอาใหญ่เลยนะยืนอยู่นั้นไม่ยอมให้เข้า ใส่เปรี้ยง ๆ ๆ เห็นแล้วยังที่นี้ศาสนาเจริญที่ไหน หือ ๆ คือจิตของท่านคึนนั้น เมื่อคึนนั้นผมก็ไม่ได้นอน ดูท่านนั้นแหละว่าเลย เพราะฉะนั้นเวลาสอดจิตไปที่ไรท่านจ้ออยู่แล้ว คลานกลับมาท่านว่านะ

เลยเข้ากันได้เลย อย่างนั้นละท่านไม่เก็บ กับผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติจริง ๆ แล้วท่านจะเปิดรับ
ทางนั้นเป็นธรรมทางนี้เป็นธรรมรับกันง่ายออกง่าย ๆ นะ ถ้าไม่เป็นธรรมมีเท่าไรก็ไม่
ออก เป็นอย่างนั้นนะมันต่างกัน

อย่างพ่อแม่ครูจารย์ที่อยู่ในป่าในเขาท่านเปิดสำหรับบรรดาลูกศิษย์ลูกหา คิด
อะไร ๆ นี้เอาเลย ๆ มันก็ยอมมันไม่ยากคิดละชิ คิดไม่ได้คิดแล้วพอไปหาตีกบาลแล้ว
พอไปกราบยังไม่เสร็จตีกบาลแล้ว มันก็หมอบละชิ นั้นท่านใช้แต่ก่อน พอออกมาให้
หนวกตาบอด ท่านใช้ตามกาลสถานที่บุคคลท่านไม่ได้ใช้ทั่ว ๆ ไป ท่านเปิดจริง ๆ พ่อ
แม่ครูจารย์มันรู้จริง ๆ สมกับที่ว่าท่านต้อนรับเทวบุตรเทวดา ผมอยู่ในป่าในเขาผมทำ
ประโยชน์ให้โลก ให้พวกเทวบุตรเทวดามากยิ่งกว่าใคร ๆ ที่ประกาศตนว่าทำประโยชน์
ให้แก่ศาสนาากกว่านั้นเป็นไหน ๆ ท่านว่าวัน วันหนึ่ง ๆ ผมได้หลับได้นอนเมื่อไร
ต้อนรับเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม นั้นฟังซินะ

เพียงสี่ทุ่มมาแล้ว ที่ว่าท่านมาหูกุ่ม ๆ ท่านพูดไว้กลาง ๆ เวลาอยู่ที่นั่นเงียบ ๆ นี้
ประมาณสักสามสี่ทุ่มมาแล้วเทวดา รุกขเทวดาไม่ต้องพูด อากาศเทวดา เทวดาชั้นบน
จนกระทั่งท้าวมหาพรหมมา ต้อนรับเทศนาว่าการสอน วางเมื่อไร ท่านบอกท่านไม่ได้
วางต้อนรับพวกเทพ นั้น ทำประโยชน์มากยิ่งขึ้นกว่าที่เขาประกาศบ้าง ๆ ว่าได้ทำประโยชน์
ให้โลกเป็นไหน ๆ มากกว่านั้นเป็นไหน ๆ ท่านว่าวัน เอละวันนี้พูดเท่านี้ ก็พอเป็นคติ
ละ

นั่นเห็นใหม่ละทองคำมาเรื่อย ทองคำเข้าคลังหลวงเรา พยายามเข้าคลังหลวง
พยายามจะพูดเสียว่า ก็เรานี้แหละที่พาพี่น้องทั้งหลายนำสารคุณอันสำคัญคือทองคำ
เข้าสู่คลังหลวง นอกนั้นก็ไม่มีใครมานำ วางหรือว่าคุยหรือพิจารณาซิ ไม่เห็นก็บอก
ไม่เห็นคุยที่ไหน อันนี้ออกอยู่อย่างนี้เห็นใหม่ เหลืองอร่ามอยู่ทุกวัน ๆ ไหลเข้า ๆ ส่วน
ดอลลาร์ไม่มีหวังแล้วละ ก็เป็นตามที่เราประกาศไว้แล้ว ต่อไปนี้เงินไทยจะไม่พอจะไม่มี
เพราะเราหยุดเทศน์ช่วยโลกแล้วเงินก็ไม่มีมาละ แล้วที่นี้เงินไทยช่วยตลอดนี้จะทำไ
คือดอลลาร์นี้จะต้องมาช่วยกัน สุดท้ายดอลลาร์ก็ไม่เข้าคลังหลวงอย่างว่า มาช่วยเงิน
ไทยหมด ก็อย่างนั้น คือเราพิจารณาเรียบร้อยแล้วเราค่อยพูด พูดตรงไหนไม่ผิด ๆ

นาฬิกานี้ใครได้มาจากไหนอีก มันเอามาทุกแบบนะ นาฬิกาที่เอาแบบนี้มา มี
ทุกแบบนะ ขนเข้ามา ทางด้านวัดถุนั้นขนเข้ามา ๆ เอาออกเท่าไรขนเข้ามาเรื่อย มีทุกแบบ
นะทำไ มีแต่วัตถุ ธรรมให้จำขึ้นในหัวใจไม่ค่อยมี ให้อันนี้จำซิมันชนะหมดเลย
เพราะฉะนั้นท่านผู้ที่พอแล้วท่านจึงไม่สนใจกับอะไร ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่าธรรมชาตินี้
ชนะตะไปทั่วสามแดนโลกธาตุ ธรรมะนี้ชนะหมดเลย แล้วจะเอาอะไรมาอวดมาแข่งละ

ท่านจึงไม่ยุ่งกับสิ่งใด เพราะอันนี้เลิศพอแล้ว สิ่ง que เลิศพอแล้วอยู่ภายในใจแล้วเอาอะไร เหลว ๆ ไหล ๆ มาใส่ ท่านจะเอาอะไรท่านก็ปิดออกซิ พวกเข้ใจเอานะ

นั่นเห็นใหม่เขียนไว้ นั้น นิพพานคือนิพพานเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ มีใครมาเถียง ใหม่ ตั้งแต่ก่อนเถียงกัน นิพพานเป็นอิตตาบ้างเป็นอนัตตาบ้าง พาดกันล้นทั่วประเทศ ไทย บทเวลาอันนี้จะตัดสินกันก็คือเราไปเทศน์ที่เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก พวกเขื่อนเขา มาถามปัญหาเราเรื่องนิพพาน เราก็ตอบผางเตี้ยวนั้นเลย พอตบผางเท่านั้น ออก จากนั้นเขาก็ออกทางอากาศวิหุลันเลย ตั้งแต่นั้นมานิพพานเป็นอิตตาเป็นอนัตตาเลย เฝียบหมด นี้บอกชัดเจนแล้วว่า นิพพานคือนิพพาน เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ แล้วชี้แจง เหตุผล อนัตตาก็ดีอิตตาก็ดีไม่ใช่พระนิพพาน เป็นทางก้าวเดิน ๆ นั้นเขียนไว้แล้ว ทั้ง เหตุก็อธิบายไว้เรียบ จนกระทั่งถึงนิพพานอธิบายไว้เรียบ เฝียบไม่มีใครค้าน

ถอดออกมาจากนี้มาพูดค้ันไปได้ยังงิ ของจริงกับของปลอมต่างกันขนาดไหน ของปลอมเอามากองเท้าภูเขา มันก็ปลอมเท้าภูเขา ของจริงขนาดไหนจริงเท่านั้น อย่างนี้ นี้ของจริงตามสมมุติ เอาธนบัตรปลอมมาใส่นี้ กองเท้าภูเขาสู้ันนี้ไม่ได้ ก็อย่างนั้นละ เรื่องธรรมก็เหมือนกันเอาของจริงออกมาใครค้ันได้ที่ไหน นี้ถอดออกมาจากหัวใจ นิพพานคือนิพพานเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ ชี้แจงให้ทราบด้วย จากนั้นมาก็เฝียบเลย ไม่มี ใครจะขัดจะแย้งมาที่ไหน ที่เถียงกันคือความเข้าใจเฉย ๆ ไม่ใช่ความรู้จริงเห็นจริงใน ธรรมทั้งหลาย เหมือนพระพุทเจ้าและพระอรหันต์ท่าน พระพุทเจ้าพระอรหันต์ท่าน แม่นยำ องค์ของท่านเป็นแล้ว เต็มสัดเต็มส่วนแล้วจะปลอมที่ไหน กิริยาแสดงออกมา จริงหมด ถ้าอันใหญ่จริงอันเล็กก็จริงไปหมด ถ้าอันใหญ่ปลอมออกไปก็ปลอม ถกเถียง กันวันยังค้่า เป็นอย่างนั้นนะ

แต่ก่อนสมัยเราปฏิบัติไม่มีนาฬิกา พึ่งมามีปี ๒๔๙๓ เราพึ่งได้นาฬิกา มา เพราะฉะนั้นจึงบอกเวลาได้เป้งเลย เวลาห้าทุ่มก็บอก เริ่มมีนาฬิกาปีนั้นละ แต่ก่อนไม่ เคยมี นั่งภาวนาจนกันแตกไม่รู้ว้าเวลาเท้าไร จำได้แต่ว่าบางวันยังไม่มีตั่งแล้วจน ตะวันโผล่ก็มี ก็ชั่วโมงไม่มีนาฬิกา เอาอันนั้นวัดเอาเลย พึ่งมามีนาฬิกาปี ๙๓ ใครนำ ถวายนาฬิกา นาฬิกานั้นเป็นนาฬิกาไซลาน ทุกวันนี้นาฬิกาใส่ถ้าน นาฬิกานั้นไซลาน รู้ ได้เวลาห้าทุ่ม พอเรื่องราวใหญ่โตฟ้าดินถล่่มผ่านไปแล้วก็มาจับนาฬิกาดู ห้าทุ่มเป้ง พอตีมันก็พูดได้ละซิ แต่ก่อนไม่มี นั่งจนกันแตกก็ไม่มีนาฬิกา ไม่กันแตกยังงินั่งตลอด รุ่ง ๆ

นั่งที่แรกออกร้อนเหมือนไฟเผาเลยนะกันค้ันแรก ครั้นต่อมาค้ันที่สองต่อไป แล้วมันก็พอง จากออกร้อนมาก ๆ แล้วก็พอง จากพองก็แตก จากแตกก็เลอะกัน พึ่งชิ นั่งภาวนาจนกันแตก นี้เอาจริงเอาจริง พุดนี้ไม่มีการที่จะมาส่งเสริมเพิ่มเติมหลอกหลวง

โลกเราไม่มี เราเอาความจริงที่ออกจากเราพูดล้วนๆ นั่งภาวนาจนกันแตกไม่มีนาฬิกา จนสว่าง คือมีข้อบังคับเอาไว้ว่า ตั้งสัจจอธิษฐานนะนั่น อธิษฐานในใจ ตั้งแต่บัดนี้เราจะนั่งนี้จนกระทั่งสว่างเป็นวันใหม่ขึ้นมาเรียบร้อยแล้วถึงจะลุกจากที่ได้ ถ้าไม่ถึงนั้นลุกไม่ได้นะบังคับเจ้าของไว้ มีข้อยกเว้นข้อเดียว เว้นแต่ครูบาอาจารย์หรือพระเณรในวัด เกิดอุบัติเหตุขึ้นในคืนนั้น เราจะออกไปช่วยเหตุการณ์นั้นๆ สำหรับเราเองไม่ให้มีเลย ข้อแม้ไม่มี บอกชัดๆ เลยว่า เอา ปวดหนักออกเลย ปวดเบาออกเลยที่จะให้ลุกไปไม่มี ไม่มีข้อแม้

แต่มันก็ไม่เคยปวดหนักนะ ปวดหนักก็ออกจริงๆ เรียกว่าไม่ลุก จะปวดเบาอะไร เหนือแตกออกนี้มันจะเอาเบามาจากไหน มันยางตายไม่ใช่ธรรมดา คือคนจะตาย เปียกหมดจีวรเหมือนซักนะ เปียกหมด นี่ละการรบกับกิเลสให้ท่านทั้งหลายฟังเอานะ จิงวารอดตายที่ได้มาสั่งสอนโลก พระพุทธเจ้าสาวกทั้งหลายท่านก็เป็นอย่างนั้น ใ้เรา ตัวเท่าหนูมันก็เป็นแบบหนู รอดตายๆ

...คำพูดของเราถ้าสั่งอะไรลงไปมันเหมือนหินหักกะ จะมาต่อกันไม่ได้ ถ้าต่อก็คือเป็นรอยต่อเสียไม่ใช่หินธรรมชาติ สั่งอะไรว่าอะไรแล้วเด็ดขาด เพราะฉะนั้นพระเณรจิงต้องระวังมาก ถ้างได้ลั่นคำไหนไปแล้วเคลื่อนไม่ได้เลย เราเอาเราก็แบบเดียวกัน เคลื่อนไม่ได้ นี่ละออกจากเรามาใช้มันก็มีนิสัยอย่างนั้นละออกมาเด็ดขาด ไม่อ่อนแอว่าอะไรเป็นนั่นเลย ตัดเราก็เหมือนกันที่ว่าไม่มีข้อแม้แบบนี้ไม่มีเลย เอาชิปวดหนักหนักเลยออกเลยๆ ปวดเบาออกเลย อะไรๆ ออกเลยไม่มีข้อแม้แล้ว เป็นอันว่ามัดตายเลย ส่วนที่ข้อแม้ยกไว้ เช่นอย่างครูบาอาจารย์ท่านเกิดอุบัติเหตุ หรือพระเณรในวัดเกิดอุบัติเหตุ ยกไว้จะออกไปช่วย มีข้อเดียว นอกนั้นไม่ให้มีสำหรับเราทำอย่างนั้น วันไหนก็เหมือนกันขาดสะบั้นไปเลย

ที่จะตั้งสัจจอธิษฐานไปนั้นแล้วล้มคำอธิษฐานเราไม่เคยมี บอกว่าไม่มีเลย คอขาดขาดเลย ถ้างได้ตัดสติใจลงไปแล้วคอขาด นี่ละที่เราตั้งตัวได้ ที่ว่าเจริญแล้วเสื่อมๆ ๑๔-๑๕ วันแทบเป็นแทบตายจิตเจริญแล้วเสื่อม เป็นเพราะเหตุไรถึงเป็นอย่างนี้ ออกจะแตก ปีหนึ่งกับห้าเดือน เหมือนตกรกทั้งเป็น พิสูจน์พิจารณา มันจะเป็นเพราะขาดคำบริกรรมนี้ละมัง สติกับคำบริกรรมไม่ติดกันมันขาดตรงนี้มังจิตถึงเสื่อมได้ เอ้า มันมาข้องใจตรงนี้ ข้องใจตรงนี้อาตมนี้ละที่นี้ แก่ปัญหาตรงนี้ เอา ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปจนกระทั่งให้จิตมันตั้งได้ ไม่ตั้งได้มันจะเป็นจะตายก็เอาว่างั้นเลยตั้ง เอาสติจับกับคำบริกรรม ตั้งคำบริกรรมจะเป็นคำใดตามแต่ใจเราชอบ เช่นเรานี้ชอบพุทโธ พุทโธๆ กับสติติดกันเลยอยู่ในหัวใจ

ที่นี้ความคิดนี้ละเราได้เห็นมันชัดเจนมาก โถ มันดันขึ้นมามันอยากคิด ความคิดนี้เป็นกิเลสเป็นสังขารสมุทัย ได้แก่ อวิชชาปจฺจยา ส่งสังขารขึ้นมาให้คิดให้ปรุง มันอยากออก เราปิดช่องมันขึ้นนี้ด้วยพุทโธ เอาพุทโธปิด สติปิดไม่ให้มันออก เหมือนอกจะแตกนะวันแรก มันอยากคิดขนาดนั้นละ ไม่ยอมให้คิดไม่ยอมให้เปลอ ฟาดตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับไม่ให้มีเวลาเปลอเวลาใดเลย หนักมากนะ อันนี้ก็หนักมาก ที่นี้ละมันดันขึ้นมาๆ ดันเท่าไรก็ไม่ยอมให้ขึ้น มันขึ้นมาช่องนี้พุทโธปิดอยู่ แล้วนี้ไม่ให้ขึ้น วันหลังค่อยเบา พอสามวันสี่วันทีนี้เบาเลยนะ เบาเลย แต่เปลอไม่ให้เปลอ จนกระทั่งจิตเข้าถึงขั้นละเอียด ละเอียดเต็มทีจนพุทโธไม่ได้

จิตเวลาเข้าเต็มทีมันอึดท่วมหมดแล้วค่าบริการนี้หมด นึกยังงี้ก็ไม่ออก เหลือแต่ความรู้ที่ละเอียด สติจับไว้นั้นไม่ให้เปลออีก ที่นี้พอได้จังหวะมันก็คลี่คลายออกมา พอคลี่คลายออกมานึกพุทโธได้ เอาพุทโธปิดปั๊บเข้าอีก ต่อไปมันก็ค่อยเย็นขึ้นๆ จิตใจค่อยสงบเย็นขึ้นๆ สติกับพุทโธไม่ปล่อย ต่อจากนั้นก็ตั้งได้ นี่ละเราตั้งได้เพราะเหตุนี้จำให้ดีทุกคน เอาเป็นเอาตายจริงๆ นะไม่ได้ว่าธรรมดา เหมือนระฆังดิ่งเป็งนักมวยต่อยกัน อันนี้ที่ว่าเป็งเอาละนะว่างั้น พอว่างั้นนี่เปลอไปไม่ได้ ใส่ปี่วะเลย ตลอดจนกระทั่งหลับ ตื่นนอนซัดอีกไม่ให้เปลออีก ทุกข์แสนสาหัสก็ยอมรับ

เราเป็นมาแล้วทุกอย่าง เวลาสอนหมู่สอนเพื่อนจึงไม่มีผิด เพราะเราทำได้ผลมาแล้วทุกอย่าง สอนจึงไม่ผิด ใครก็ตามตั้งสติดีแล้วคนนั้นจะตั้งตัวได้ สติเป็นสำคัญ พอเปลอแพล้บกิเลสคิดแล้วปรุงแล้ว นั่นละกิเลสออกแล้ว ทำลายเราแล้ว เมื่อไม่ให้มันออกมันก็ทำลายไม่ได้ มีแต่ธรรมดีลงๆ ธรรมเจริญๆ แล้วนี้จิตสงบได้เลย จำให้ดี เอาละที่นี้พอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz